

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJA

IŠVADA

DĖL VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOJE

2020 m. rugsėjo 15 d.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio 2017 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 400-IVK-43 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), ir kitais teisės aktais, Seimo kanclerio 2017 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 400-IVK-47 „Dėl Korupcijos prevencijos ir kontrolės komisijos sudarymo“ sudaryta Korupcijos prevencijos ir kontrolės ir pranešimų apie Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme nurodytus pažeidimus administravimo komisija (toliau – Komisija) atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje analizę.

Komisijai pagal kompetenciją pavesta įgyvendinti Seimo kanceliarijoje Korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytas korupcijos prevencijos ir kontrolės priemonės šiuose teisės aktuose nustatytais terminais ir tvarka; taip pat atlikti Apraše numatytas kompetentingo subjekto funkcijas Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme ir Apraše nustatyta tvarka ir terminais.

Pažymėtina, kad 2019 m. Seimo kanceliarijos Vidaus audito skyrius (toliau – Vidaus audito skyrius) atliko korupcijos rizikos valdymo Seimo kanceliarijoje vertinimą ir pateikė vidaus audito ataskaitą Nr.401-AA-7 (2019), patvirtintą Seimo kanclerio 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr.400-IVK-12 „Dėl vidaus audito rekomendacijų“. Audituojamas laikotarpis – 2018 m. ir 2019 m. sausio – spalio mėn., atskirais atvejais – iki lapkričio 26 d. Atliekant vidaus auditą buvo patikrinta ir įvertinta: ar Seimo kanceliarijoje vykdoma korupcijos prevencija užtikrina korupcijos rizikų valdymą; ar

tinkamai nustatytos ir įvertintos Seimo kanceliarijos vykdomos veiklos sritys, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė; ar Seimo kanceliarijoje imamasi būtinų priemonių nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti ir korupcijos pasireiškimo tikimybei sumažinti; ar tinkamai parengta išvada dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo Seimo kanceliarijoje ir pateikta Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai; ar tinkamai Seimo kanceliarijos interneto svetainėje skelbiama informacija apie korupcijos prevenciją. Vidaus auditas Komisijos veiklą įvertino gerai. Pirmiau nurodytu įsakymu Seimo kancleris patvirtino Vidaus audito rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planą. Priemonių planas nuosekliai įgyvendinamas. Atsižvelgdama į Vidaus audito rekomendaciją tinkamai atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje įtvirtintus kriterijus ir atlikti Seimo kanceliarijos veiklos sričių, priskirtinų veiklos sritims, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimą, kiekvienais metais įvertinti 3–4 veiklos sritis ir ne rečiau kaip kartą per penkerius ar trejus metus įvertinti visos Seimo kanceliarijos veiklos sritis, Komisija 2020 m. vasario 3 d. posėdžio metu patvirtino Komisijos veiklos planą ir pasirinko tris Seimo kanceliarijos skyrius korupcijos pasireiškimo tikimybei įvertinti: Personalo skyrių, Parlamentarizmo istorinės atminties skyrių ir Veiklos administravimo departamento Informacinių sistemų skyrių (posėdžio protokolo Nr. P-446-2).

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo statuto 79 straipsnyje nustatyta, kad Seimo veiklą užtikrina ir Seimo narių buities klausimus sprendžia Seimo kanceliarija. Seimo kanceliarija veikia pagal Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2008 m. spalio 7 d. sprendimu Nr. 2434 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos nuostatų“ (Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2015 m. gruodžio 9 d. sprendimo Nr. SV-S-1303 redakcija). Seimo kanceliarijos funkcijos nustatytos šių nuostatų 7 punkte. Funkcijų sąrašas nesikeitė, esminių jų papildymų nebuvo. Iki 2020 m. rugsėjo 13 d. Komisijoje pranešimų apie galimą korupciją Seimo kanceliarijoje negauta.

Atlikdama aptariamų Seimo kanceliarijos veiklos sričių vertinimą ir nustatydamą galimus korupcijos rizikos veiksnius (sąlygas, įvykius ir aplinkybes, galinčias sudaryti prielaidas korupcijai) Seimo kanceliarijos veikloje Komisija išanalizavo šiuos įstatymus ir kitus teisės aktus bei dokumentus:

Lietuvos Respublikos Konstituciją;

Lietuvos Respublikos Seimo statutą;

Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą;

Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą;

Lietuvos Respublikos vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymą;

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymą;

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimą Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“;

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimą Nr.1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“;

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą;

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2008 m. spalio 7 d. sprendimu Nr. 2434 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos nuostatų“ (Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2015 m. gruodžio 9 d. sprendimo Nr. SV-S-1303 redakcija) (toliau – Seimo kanceliarijos nuostatai);

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos vidaus tvarkos taisyklės, patvirtintas Seimo kanclerio 2016 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 400-IVK-239 „Dėl Seimo kanceliarijos vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“;

kitus Seimo kanceliarijos vidaus teisės aktus;

Seimo kanceliarijos Personalo skyriaus, Veiklos administravimo departamento Informacinių sistemų skyriaus ir Parlamentarizmo istorinės atminties skyriaus nuostatus, šių skyrių vadovų rašytinius atsakymus į jiems pateiktus klausimynus ir užpildytas lenteles.

Analizės ir vertinimo metu, siekiant gauti papildomos informacijos, taip pat buvo tiesiogiai bendraujama su analizuojamą veiklą vykdančių skyrių vadovais.

Analizuotas laikotarpis nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2020 m. birželio 30 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliktas pirmiau nurodytose Seimo kanceliarijos veiklos srityse, kurios galimai atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodytus korupcijos riziką lemiančius kriterijus:

„<...> 3) atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti; <...>

5) daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. <...>“

Bendrosios nuostatos

Visi pirmiau nurodyti skyriai savo veikloje vadovaujasi Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Seimo statutu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Seimo kanceliarijos nuostatais, Seimo kanceliarijos reglamentu, Seimo valdybos priimtais teisės aktais, Seimo kanclerio įsakymais ir kitais teisės aktais. Konkrečios skyriaus tarnautojų ir darbuotojų funkcijos ir jiems keliami reikalavimai yra nustatyti pareigybių aprašymuose, kuriuos tvirtina Seimo kancleris. Pareigybių aprašymuose nustatytų valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų funkcijų įgyvendinimą

reglamentuoja ir kiti vidaus teisės aktai, kuriuose išsamiai nustatytos tam tikrų rūšių veiklos procedūros.

Seimo kanceliarijos tarnautojų ir darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė konkrečiose srityse yra išsamiai reglamentuoti Seimo kanceliarijos vidaus teisės aktuose. Vidaus dokumentai yra periodiškai peržiūrimi ir atnaujinami, atsižvelgiant į norminių teisės aktų pakeitimus ir praktikoje iškytančias teisinio reglamentavimo neatitiktis. Taigi galima teigti, kad iš esmės Seimo kanceliarijos vykdoma veikla reglamentuota išsamiai, nepaliekant spragų ir galimybių darbuotojams neteisėtai naudotis savo tarnybine padėtimi.

Valstybės tarnautojų veiklos etikos principai, tarnybinės veiklos vertinimas reglamentuoti Valstybės tarnybos įstatyme. Seimo kancleris, kaip įstaigos vadovas, vadovaudamasis šiame įstatyme įtvirtintais valstybės tarnautojų veiklos ir tarnybinės etikos principais, yra atsakingas už tarnybinės etikos politikos formavimą Seime ir kontroliuoja, kaip ši politika įgyvendinama. Seimo kanceliarijoje priimto darbuotojų etikos (elgesio) kodekso nėra, tačiau Seimo kanceliarijos darbuotojų elgesio reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbo tvarkos taisyklių, patvirtintų Seimo kanclerio 2016 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 400-IVK-239 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Darbo tvarkos taisyklės), VI skyriuje. Darbo tvarkos taisyklėse nustatytas privalomas įpareigojimas Seimo valstybės tarnautojams ir darbuotojams su šiomis taisyklėmis susipažinti pasirašytinai. Taip pat jose įtvirtinta Seime dirbančio valstybės tarnautojo ar darbuotojo atsakomybė už šių taisyklių nesilaikymą, atitinkamai taikant tarnybinę arba drausminę atsakomybę, o dėl valstybės tarnautojo ar darbuotojo darbo pareigų pažeidimo dėl jo kaltės Seimo kanceliarijai padarytą turtinę ir neturtinę žalą privaloma atlyginti teisės aktų nustatyta tvarka.

Seimo kanclerio 2016 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 400-IVK-69 „Dėl Seimo kanceliarijos tarnybinės etikos komisijos“ yra sudaryta nuolatinė Seimo kanceliarijos tarnybinės etikos komisija, įgaliota atlikti tarnybinės veiklos tyrimą, kai yra gauta pagrįstos informacijos apie tai, kad Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojas nevykdo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų ar kad Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas nesilaiko tarnybinės etikos.

Pažymėtina, kad dalis analizuojamo laikotarpio patenka į valstybėje paskelbtos ekstremaliosios situacijos laikotarpį. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ visoje šalyje paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės, Seimo kanceliarijos darbas buvo perorganizuotas ir pritaikytas prie esamos situacijos, atsižvelgiant į Vyriausybės rekomendacijas.

Pažymėtina, kad laikotarpiu nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2020 birželio 1 d. dėl galimai padaryto tarnybinio nusižengimo ir darbo pareigų pažeidimo Seimo kanceliarijoje buvo atliktas vienas tyrimas, buvo nustatytas vienas tarnybinis nusižengimas ne šioje išvadoje analizuojamų skyrių darbuotojo veikloje ir ne korupcinio pobūdžio, o dėl netinkamai atliekamų pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų. Pirmiau nurodytu laikotarpiu Seimo kanceliarijos veiksmai, susiję su darbo santykiais, teismui apskūsti nebuvo. Korupcinio pobūdžio veiksmų nenustatyta. Seimo kanceliarijos vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu analizuojamu laikotarpiu pranešimų apie galimas korupcijos apraiškas Seimo kanceliarijoje negauta.

Komisijai pateiktuose Seimo kanceliarijos Personalo skyriaus, Veiklos administravimo departamento Informacinių sistemų skyriaus ir Parlamentarizmo istorinės atminties skyriaus vadovų rašytiniuose atsakymuose į jiems pateiktus klausimynus ir užpildytose lentelėse informacijos apie korupcijos pasireiškimo tikimybių galimas apraiškas Seimo kanceliarijoje nebuvo įvardyta.

Personalo skyriaus veiklos įvertinimas

Personalo skyriaus (toliau šioje išvados dalyje – Skyrius) uždaviniai, funkcijos, teisės ir veiklos organizavimas nustatyti Seimo kanclerio 2019 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 400-ĮVK-34 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Personalo skyriaus nuostatų patvirtinimo“ patvirtintuose Skyriaus nuostatuose (toliau šioje išvados dalyje – Skyriaus nuostatai). Analizuojamu laikotarpiu Skyriaus nuostatai keisti nebuvo, tačiau buvo pakeisti šie teisės aktai, susiję su Skyriaus funkcijų atlikimu: Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbo tvarkos taisyklės (Seimo kanclerio 2020 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 400-ĮVK-104 „Dėl Seimo kanclerio 2017 m. spalio 2 d. įsakymo Nr. 400-ĮVK-292 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“); Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo tvarkos aprašas (Seimo kanclerio 2020 m. gegužės 5 d. įsakymas Nr. 400-ĮVK-90 „Dėl Seimo kanclerio 2017 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 400-ĮVK-198 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“); patvirtintas naujas Nuotolinio darbo tvarkos aprašas (Seimo kanclerio 2020 m. kovo 2 d. įsakymas Nr. 400-ĮVK-46 „Dėl Nuotolinio darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“); patvirtintas naujas Kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašas (Seimo kanclerio 2020 m. vasario 17 d. įsakymas Nr. 400-ĮVK-36 „Dėl Kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“). Šie teisės aktų pakeitimai rodo, kad yra nuolat vykdoma su Skyriaus funkcijų atlikimu susijusių Seimo kanceliarijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų stebėsena, inicijuojami ir rengiami aktualūs teisės aktų keitimai.

Skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra padėti Seimo kancleriui formuoti ir įgyvendinti Seimo ir Seimo kanceliarijos personalo (toliau – personalas) valdymo strategiją; pagal kompetenciją užtikrinti tinkamą valstybės tarnybos ir darbo teisės normų įgyvendinimą, personalo apskaitą, personalo valdymo priemonių ir procedūrų įgyvendinimą Seimo kanceliarijoje; organizuoti žmogiškųjų išteklių (personalo žinių, įgūdžių ir gebėjimų, kurių reikia Seimo kanceliarijos veiklai užtikrinti, visumos) plėtrą, padėti formuoti ir puoselėti Seimo kanceliarijos organizacinę kultūrą.

Šiems uždaviniams įgyvendinti Skyriui yra nustatytos atitinkamos funkcijos, iš jų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliktas vertinant šias Skyriaus atliekamas funkcijas:

1) pagal kompetenciją padeda Seimo kancleriui kontroliuoti, kaip asmenys, privalantys deklaruoti privačius interesus, laikosi viešųjų ir privačiųjų interesų derinimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų;

2) organizuoja ir įformina konkursus ir atrankas į laisvas Seimo kanceliarijos personalo pareigas.

Pagal kompetenciją padeda Seimo kancleriui kontroliuoti, kaip asmenys, privalantys deklaruoti privačius interesus, laikosi viešųjų ir privačiųjų interesų derinimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų

Lietuvos Respublikos Seimo ir Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos apraše, patvirtintame Seimo kanclerio 2017 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr.400-IVK-347 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau šioje dalyje – Aprašas), nustatyta viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarka Seimo kanceliarijoje. Aprašo tikslas – užtikrinti tinkamą viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencijos sistemos veikimą Seimo kanceliarijoje, nustatyti galimus interesų konfliktus ir numatyti priemones jiems išvengti. Apraše nustatyta tvarka taikoma Seimo ir Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai). Apraše nustatyta viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarka, nustatyta darbuotojų pareiga deklaruoti privačius interesus teisės aktų nustatyta tvarka pateikiant privačių interesų deklaraciją, siekiant užtikrinti tinkamą viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencijos sistemos veikimą Seimo kanceliarijoje, nustatyti galimi interesų konfliktai ir numatytos priemonės jiems išvengti, iškilus viešųjų ir privačių interesų konfliktui, nusišalinimo arba nušalinimo nuo sprendimų priėmimo procedūros, kad darbuotojų veikloje būtų išvengta viešųjų ir privačių interesų konfliktų. Taip yra įgyvendinami priimamų sprendimų nešališkumo, skaidrumo, viešumo principai, formuojama korupcijai nepakanti aplinka. Seimo kancleris 2018 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 400-IVK-182 „Dėl asmenų, atsakingų už privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų

administravimą, paskyrimo“ paskirti du patarėjai (toliau – atsakingi asmenys): vienas – atsakingas už Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų privačių interesų deklaracijų kontrolę, administravimą, konsultavimą privačių interesų deklaravimo klausimais ir rekomendacijų teikimą, ir kitas – atsakingas už Seimo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų privačių interesų deklaracijų kontrolę, administravimą konsultavimą privačių interesų deklaravimo klausimais ir rekomendacijų teikimą.

Seimo kanceliarijos darbuotojams atliekant tiesiogines funkcijas nė vienam iš jų interesų konfliktas analizuojamu laikotarpiu nėra kilęs, atsakingi asmenys nėra gavę rašytinių pranešimų apie nusišalinimą, kai Seimo kanceliarijos darbuotojas, atlikdamas tarnybines pareigas ar vykdydamas tarnybinį pavedimą, turėjo priimti ar dalyvauti priimant sprendimą arba turėjo įvykdyti pavedimą, kurie būtų susiję su jo privačiais interesais ir sukeltų galimus interesų konfliktus.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti peržiūrėtas ir atnaujintas Seimo kanclerio 2017 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr.400-IVK-347 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas aprašas.

Galimai korupcijos pasireiškimo tikimybei sumažinti atnaujinant Seimo kanceliarijos darbuotojams taikomas viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos taisykles, svarstyтина, ar nereikėtų nustatyti periodiškumo darbuotojams pasirašytinai susipažinti su viešųjų ir privačių interesų deklaravimo tvarka ir asmenine pareiga šios tvarkos laikytis deklaracijoje atnaujinant galimus interesų konfliktus keliančią informaciją ir pareigos supažindinti su tokia informacija savo tiesioginį vadovą.

Be to, atnaujinant Aprašą ir išsamiai reglamentuojant procedūras, svarstyтина, ar nevertėtų viešų ir privačių interesų derinimo valdymui organizuoti nustatyti ir patvirtinti rekomendacijų, kurios padėtų darbuotojams identifikuoti galimas viešųjų ir privačių interesų konfliktų sritis ir laiku atlikti Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme numatytas prievoles (nusišalinti, neatlikti tam tikrų veiksmų ar juos atlikti ir kt.). Atnaujinant Aprašą, reikėtų pakankamai išsamiai reglamentuoti privačių interesų deklaravimo tvarką (galbūt pateikti privačių interesų deklaravimo proceso schemą ir jos aprašymą), numatyti tiesioginių vadovų ir atsakingų asmenų pareigas ir atsakomybę bei elgesio rekomendacijas darbuotojams, patvirtinti prievolių dėl interesų konflikto vengimo ir nusišalinimo įgyvendinimo proceso išsamų reglamentavimą. Svarstyтина, ar kartu su Aprašu nereikėtų patvirtinti šių dokumentų formų: pareiškimo apie nusišalinimą, sprendimo apie privačius interesus deklaravusio asmens nušalinimą nuo tarnybinių pareigų, sprendimo nepriimti deklaruojančio asmens pareikšto nusišalinimo.

Vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybes Skyriuje ir analizuojant rizikas joms pasireikšti, kai įgyvendinamos viešųjų ir privačių interesų deklaravimo administravimo nuostatos Seimo kanceliarijoje, norėtume atkreipti dėmesį į galimai neišsamų dovanų politikos reglamentavimą Seimo kanceliarijoje. Norėtume atkreipti dėmesį, kad Seimo valdybos sprendimų pakeitimams Skyrius įtakos nedaro, tačiau, atsižvelgiant į toliau nurodytas aplinkybes, norėtume šioje išvadoje aptarti susidariusią padėtį.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 13 straipsnio nuostatos reglamentuoja dovanų ir paslaugų priėmimo apribojimus. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba yra parengusi rekomenduotiną dovanų priėmimo politikos aprašą, kurį kiekviena valstybės ir savivaldybių institucija gali pritaikyti sau ir juo vadovautis. Įstaigos, kaip rekomenduoja Specialiųjų tyrimų tarnyba, gali rinktis dovanų registravimą pagal nulinę dovanų politiką – kai registruojamos visos gaunamos dovanos, arba pagal minimalius įstatymo reikalavimus – kai registruojamos dovanos nuo 150 eurų vertės. Rekomendaciniame tvarkos apraše praplėstas registruojamų dovanų sąrašas (įtraukiant ne tik pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas gautas dovanas, bet ir reprezentacijai skirtas dovanas), numatyta, kad informacija apie įstaigoje registruotas dovanas turi būti skelbiama viešai įstaigos interneto svetainėje.

Seimo valdybos 2016 m. spalio 19 d. sprendimu Nr. SV-S-1706 „Dėl Dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, perdavimo Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, perdavimo Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai tvarkos aprašas (toliau – Dovanų aprašas), kuriame nustatyta: „Seimo narys, Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas gautas dovanas perduoda už dovanų priėmimą ir saugojimą atsakingam Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojui. Dovanas įvertina nuolatinė Seimo kanceliarijos pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas gautų dovanų įvertinimo komisija. Nustačius, kad dovanos vertė didesnė kaip 30 eurų, ši dovana yra laikoma valstybės nuosavybe. Jeigu nustatoma, kad dovanos vertė mažesnė, ji grąžinama Seimo nariui ar Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojui.“

Atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacinį tvarkos aprašą reikėtų papildyti Dovanų aprašą nuostatomis apie reprezentacijai skirtų dovanų ir paslaugų administravimą, gautų dovanų registro administravimą ir viešą paskelbimą. Be to, būtina keisti ir Seimo kanclerio 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 400-IVK-360 (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2018-04-16) „Dėl Seimo kanceliarijos pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas gautų dovanų įvertinimo komisijos sudarymo“ patvirtintos komisijos sudėtį, kadangi asmenys ir jų einamos pareigos nebeatitinka šių dienų esamos padėties. Su Dovanų aprašu periodiškai turėtų būti supažindinti visi Seime dirbantys asmenys. Viešas tokių dovanų registras, kuris galėtų būti skelbiamas Seimo tinklalapyje, padėtų

Komisijai pasirenkant Seimo kanceliarijos skyrius kasmečiam korupcijos tikimybės pasireiškimui įvertinti ir išvadai pateikti.

Siekiant sumažinti korupcijos rizikos veiksnių neigiamą įtaką, siūlytinos šios priemonės:

- Seimo kancleriui, vykdant Seimo ir Seimo valdybos dokumentų rengimo priežiūrą, inicijuoti Dovanų aprašo papildymus atsižvelgiant į naujausias Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacijas;
- Skyriui pagal kompetenciją inicijuoti pirmiau aptartų teisės aktų pakeitimus;
- Skyriui organizuoti Seime dirbantiems asmenims mokymus, orientuotus į konkrečių procedūrų atlikimą (pvz., nusišalinimo, interesų deklaravimo, dovanų deklaravimo), šviesti darbuotojus apie deklaracijų patikslinimo būtinybę.

Organizuoja ir įformina konkursus ir atrankas į laisvas Seimo kanceliarijos personalo pareigas.

Nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojęs naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymas (2018 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymas Nr. XIII-1370) nustatė centralizuotą asmenų atranką į valstybės tarnybą. Valstybės tarnybos įstatymas nustato, kad pagal valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų poreikį konkursus į įstaigų vadovų ir karjeros valstybės tarnautojų bei atrankas į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas Vyriausybės nustatyta tvarka pagal patvirtintus ir viešai paskelbtus vertinimo metodus ir kriterijus centralizuotai organizuoja Vyriausybės įgaliota įstaiga, t. y. Valstybės tarnybos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės tarnybos departamentas). Į įstaigos vadovo, įstaigos vadovo pavaduotojo ir įstaigos padalinio vadovo pareigas priimančiam asmeniui Valstybės tarnybos departamentas atrenka 2 geriausiai centralizuotame konkurse įvertintus pretendentes. Į pareigas priimančias asmuo motyvuotu rašytiniu sprendimu pasirenka, kurį iš šių pretendentių priimti į valstybės tarnautojo pareigas. Valstybės tarnybos departamentas yra parengęs rekomendacijas konkursų ir atrankų į valstybės tarnautojo pareigas komisijų nariams, kuriomis vadovaujasi ir į pareigas vieną iš 2 geriausiai centralizuotame konkurse įvertintų pretendentių priimančias asmuo.

Seimo kanceliarijos vadovas yra Seimo kancleris, Seimui bei Seimo valdybai atsakingas ir atskaitingas valstybės tarnautojas. Seimo kanclerį įstatymų nustatyta tvarka 5 metams skiria ir iš pareigų atleidžia Seimas Seimo Pirmininko siūlymu. Seimo kanclerio pavaduotojų pareigybių Seime nėra. Nuo 2019 m. sausio 1 d. Seimo kanceliarijoje nevyko atrankų į padalinių vadovų pareigas.

Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, konkursus ir atrankas vykdo Seimo kanceliarija pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr.496 „Dėl Lietuvos

Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ patvirtintą Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą (galiojanti redakcija nuo 2020-08-04) ir Atrankos į laisvas darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje tvarkos aprašą, patvirtintą Seimo kanclerio 2017 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 400-IVK-352 „Dėl Atrankos į laisvas darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojanti redakcija nuo 2018-06-29 (toliau – Atrankos tvarkos aprašas).

Pagal Atrankos tvarkos aprašo nuostatas atrankos į laisvas darbuotojo pareigas Seimo kanceliarijoje organizuojamos Seimo kanclerio pavedimu Skyriui, kuris apie atranką paskelbia Seimo interneto svetainėje, nurodo, kokie duomenys ir informacija reikalinga pateikti pretendents, administruoja visą atrankos procesą. Kiekvienu atveju Seimo kanclerio įsakymu atrankai vykdyti sudaroma atskira atrankos komisija (toliau – Komisija) iš ne mažiau kaip 3 narių. Tačiau kiekvienoje Komisijoje privalo dirbti Personalo skyriaus valstybės tarnautojas ir tiesioginis būsimo darbuotojo vadovas (arba jo įgaliotas valstybės tarnautojas ar darbuotojas).

Atrankos tvarkos aprašo 7 punkte nustatytas Komisijos narių nešališkumo principas: „Komisijos nariais negali būti skiriami asmenys, kurie yra asmenų, pateikusių dokumentus į laisvas darbuotojo pareigas (toliau – pretendentai), tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai, sutuoktiniai (sugyventiniai, partneriai), taip pat pretendentų sutuoktinių (sugyventinių, partnerių) tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai (sugyventiniai, partneriai). Komisijos nariais taip pat negali būti skiriami asmenys, dėl kurių nešališkumo kelia abejonių kitos aplinkybės. Atrankos metu pretendents žodžiu užduodami vienodi klausimai. Atrankos tvarkos apraše nustatyta, jog kiekvienam pretendentui skirti balai susumuojami ir dalijami iš atrankoje dalyvaujančių Komisijos narių skaičiaus. Pasibaigus atrankai, visi pretendentai turi teisę stebėti balų skaičiavimą. Komisijos narių užpildytos ir pasirašytos atrankos individualaus vertinimo lentelės pridedamos prie atrankos posėdžio protokolo. Pretendents po atrankos rezultatų paskelbimo turi teisę susipažinti su atrankos posėdžio protokolu.

Atrankos tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta, jog atrankos pokalbio eigai fiksuoti gali būti daromas skaitmeninis garso įrašas, pridedamas prie atrankos posėdžio protokolo. Svarstyтина, ar ši nuostata neturėtų būti sukonkretinta, nustatant teisę pretendentui pasirinkti, kad būtų daromas arba nedaromas pokalbio eigos garso įrašas, ir apie tokią teisę jį informuojant prieš prasidedant atrankos pokalbiui. Atsižvelgiant į tai, kad Atrankos tvarkos aprašo 25 punkte nustatyta, jog pretendents po atrankos rezultatų paskelbimo turi teisę susipažinti su atrankos posėdžio protokolu, raštu atlikta savo

praktine užduotimi, užsienio kalbos mokėjimo patikrinimo užduotimis, atrankos pokalbio savosios dalies skaitmeniniu garso įrašu. Atrankos rezultatai gali būti skundžiami Seimo kancleriui per 3 darbo dienas nuo atrankos.

Pirmiau išvardytos Atrankos tvarkos apraše nustatytos atrankų organizavimo ir vykdymo taisyklės sudaro vienodas galimybes visiems asmenims dalyvauti atrankose į darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybes Seimo kanceliarijoje bei būti įvertintiems pagal vienodas visiems iš anksto žinomas sąlygas, susipažinti su visais Komisijos dokumentais, esant abejonų, skusti atrankos rezultatus.

Laikotarpiu nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2020 m. birželio 1 d. Seimo kanceliarijoje buvo įvykdyti du konkursai ir aštuonios atrankos į darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, pareigas. Šiai išvadai pagrįsti atsitiktinai pasirinktos peržiūrėti dvi įvykdytos atrankos.

Atranka į šias pareigas: Informacijos ir komunikacijos departamento Spaudos biuro vyriausiasis specialistas

Trūkstamo darbuotojo paiešką inicijavo Informacijos ir komunikacijos departamento Spaudos biuras. Komisijos nariais (Seimo kanclerio 2019 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 400-IVK-335 „Dėl atrankos į darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigas vykdymo“) patvirtinti: Personalo skyriaus vedėja (Komisijos pirmininkė), Informacijos ir komunikacijos departamento direktorė, Informacijos ir komunikacijos departamento Spaudos biuro vedėja, Informacijos ir komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyriaus vedėjas. Į atranką atvyko 4 kandidatai.

Atranka į šias pareigas: Veiklos administravimo departamento Paslaugų ir materialinio aprūpinimo skyriaus ūkio darbuotojas

Trūkstamo darbuotojo paiešką iniciavo Paslaugų ir materialinio aprūpinimo skyrius. Komisijos nariais (Seimo kanclerio 2019 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 400-IVK-203 „Dėl atrankos į darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigas vykdymo“) patvirtinti: Personalo skyriaus vedėja (Komisijos pirmininkė), Veiklos administravimo departamento Paslaugų ir materialinio aprūpinimo skyriaus vedėjas, Veiklos administravimo departamento direktorė. Į atranką atvyko 4 kandidatai.

Laikotarpiu nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2020 m. birželio 1 d. buvo įvykdyti du konkursai į darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, pareigas. Seimo kanceliarijos vykdytuose konkursuose į Veiklos administravimo departamento Paslaugų ir materialinio aprūpinimo skyriaus vyresniojo specialisto konkursą atvyko 7 pretendentai. Į Veiklos administravimo departamento Paslaugų ir materialinio aprūpinimo skyriaus vyriausiojo specialisto konkursą atvyko 5 pretendentai.

Analizuojamu laikotarpiu nei konkursų, nei atrankų rezultatai Seimo kancleriui skundžiami nebuvo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad Skyriaus veikla organizuojant konkursus ir atrankas yra pakankamai sureglamentuota, praktikoje laikantis nustatytos tvarkos neaiškumų nekyla,

todėl tikimybė pasireikšti korupcijai Skyriui organizuojant ir informant konkursus ir atrankas į laisvas Seimo kanceliarijos darbuotojų pareigas yra minimali.

Veiklos administravimo departamento Informacinių sistemų skyriaus veiklos įvertinimas

Veiklos administravimo departamento Informacinių sistemų skyriaus (toliau šioje išvados dalyje – Skyrius) uždaviniai, funkcijos, teisės ir veiklos organizavimas nustatyti Seimo kanclerio 2015 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. 400-IVK-280 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Veiklos administravimo departamento Informacinių sistemų skyriaus nuostatų patvirtinimo“ patvirtintuose Veiklos administravimo departamento Informacinių sistemų skyriaus nuostatuose ir Seimo kanclerio 2015 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. 400-IVK-278 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Veiklos administravimo departamento nuostatų patvirtinimo“ (Seimo kanclerio 2018 m. rugpjūčio 13 d. įsakymo Nr. 400-IVK-247 redakcija) patvirtintuose Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Veiklos administravimo departamento nuostatuose.

Pagrindiniai Skyriaus uždaviniai yra užtikrinti Seimo kanceliarijos tvarkomų informacinių sistemų kūrimą ir plėtrą, priežiūrą ir administravimą. Šiems uždaviniams įgyvendinti, Skyriui yra nustatytos atitinkamos funkcijos, iš kurių korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas bus atliekamas Skyriui vykdant šią funkciją – Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir vidaus teisės aktų nustatyta tvarka atlieka Skyriui priskirtas funkcijas, susijusias su viešaisiais pirkimais; kontroliuoja, kaip vykdomos Skyriaus inicijuotos sutartys.

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir vidaus teisės aktų nustatyta tvarka atlieka Skyriui priskirtas funkcijas, susijusias su viešaisiais pirkimais; kontroliuoja, kaip vykdomos Skyriaus inicijuotos sutartys.

Visa Skyriaus darbuotojų veikla ir darbuotojų sprendimų, susijusių su viešaisiais pirkimais, priėmimo vidaus kontrolės procedūros yra reglamentuotos Seimo kanclerio 2015 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 400-IVK-104 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintu Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašu (2020 m. birželio 10 d. redakcija) (toliau šioje dalyje – Tvarkos aprašas), kuriame išsamiai aprašyta viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistema. Atlikdamas mažos vertės pirkimus, Skyrius vadovaujasi Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2019 m. lapkričio 1 d. redakcija) patvirtintu aprašu (toliau – Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas). Atsižvelgdamas į Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, įvertindamas poreikius, Seimo kancleris kiekvienų kalendorinių metų pradžioje patvirtina

metinį viešųjų pirkimų planą (Seimo kanclerio 2020 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. 400-IVK-2 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos 2020 metų viešųjų pirkimų plano pavirtinimo“).

Seimo kanceliarijos darbuotojai pasirašytinai supažindinti su Seimo kanclerio priimtais teisės aktais (padalinių nuostatais, sudaromų komisijų ir pan. darbo reglamentais, darbuotojų pareigybių, kitais teisės aktais), reglamentuojančiais atskirų darbuotojų uždavinius, funkcijas, darbo ir sprendimų priėmimo tvarką, principus, kriterijus, terminus ir atsakomybę.

Tvarkos apraše nustatyta išsami Seimo kanceliarijoje atliekamų viešųjų pirkimų iniciavimo ir pasirengimo jiems procedūra, aprašyti pirkimų vykdymo ir sutarties sudarymo etapai, išsamiai aprašytos pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės procedūros, nustatyti pagrindiniai pirkimų procese dalyvaujantys padaliniai ir asmenys, aprašytos jų funkcijos. Skyriaus darbuotojas, nustatęs Seimo kanceliarijos tvarkomų informacinių sistemų kūrimo, plėtros ar priežiūros poreikį, pagal Tvarkos apraše nustatytą reglamentavimą inicijuoja viešojo pirkimo būdu įsigyti reikalingų prekių, paslaugų arba darbų pirkimo procedūras ir (ar) parengia jų techninę specifikaciją ir (ar) jos projektą kiekvienam pirkimui, kurį pagal pirkimų planą pavesta atlikti Seimo kanceliarijos viešųjų pirkimų komisijai arba numatyta vykdyti per CPO, ir Skyriaus vedėjo pavedimu DVS priemonėmis pildo Pirkimo paraišką.

Siekiant nustatyti galimas klaidas ar pažeidimus bet kuriame viešųjų pirkimų proceso etape, užkirsti jiems kelią ateityje ir užtikrinti su tuo susijusių korupcijos rizikos veiksnių valdymą ir tinkamą Seimo kanceliarijos viešųjų pirkimų atlikimą, Seimo kanceliarijoje išsamiai reglamentuota vidaus kontrolės priemonių sistema. Tvarkos apraše nustatyta, kad pirkimo procese dalyvauja ir šio proceso kontrolę atlieka pirmiausia pats pirkimo iniciatorius, t. y. Seimo kanceliarijos padalinys arba Seimo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas, kuris Tvarkos apraše nustatyta tvarka inicijuoja reikalingų prekių, paslaugų arba darbų pirkimų procedūras ir koordinuoja (organizuoja) Seimo kanceliarijos sudarytose pirkimo sutartyse numatytų įsipareigojimų vykdymą, pristatymo (atlikimo, teikimo) terminų laikymąsi, prekių, paslaugų ir darbų atitiktį pirkimo sutartyse numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams, taip pat inicijuoja ar teikia siūlymus dėl pirkimo sutarčių pratęsimo, keitimo, nutraukimo, dėl teisinių pasekmių tiekėjui, nevykdančiam ar netinkamai vykdančiam pirkimo sutartyje nustatytus įsipareigojimus, taikymo. Pirkimų organizatorius – Seimo kanclerio paskirtas Seimo kanceliarijos darbuotojas, kuris Tvarkos apraše nustatyta tvarka organizuoja ir Mažos vertės pirkimų tvarkos apraše nustatyta tvarka atlieka mažos vertės pirkimus. Pirkimo paraiška kartu su pridedamu techninės specifikacijos projektu ir kita reikalinga informacija DVS priemonėmis pateikiama vizuoti pirkimų iniciatoriaus vadovui, savarankiško struktūrinio padalinio vadovui. Po to šiuos dokumentus vizuoja Finansų skyriaus vedėjas, Viešųjų pirkimų skyriaus vedėjas, už pirkimų vykdymą naudojantis CPO elektroniniu katalogu atsakingas asmuo ir registruoti už pirkimų planavimą atsakingas asmuo, pirkimų organizatoriaus paruoštą pirkimo sutartį

peržiūri Seimo kanclerio biuro teisininkas ir pasirašo Seimo kancleris. Skyriui pateikus pirkimo paraišką Viešųjų pirkimų skyriui, šis skyrius nustato pirkimo vertes ir, atsižvelgiant į tai, toliau pirkimą vykdo arba pirkimo organizatorius, arba komisija.

Viešuosius pirkimus, atsižvelgus į Skyriaus kompetencijos ribas, organizuoja Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, organizuojančių ir atliekančių prekių, paslaugų ir darbų viešuosius pirkimus, sąraše, patvirtintame Seimo kanclerio 2015 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 400-IVK-119 „Dėl Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, organizuojančių ir atliekančių prekių, paslaugų ir darbų viešuosius pirkimus, sąrašo patvirtinimo“ (2020 m. birželio 11 d. redakcija), nurodyti įgalioti Skyriaus darbuotojai.

Analizuojamu laikotarpiu Skyrius atliko paslaugų ir prekių viešųjų pirkimų už 595 265,49 Eur, kurių beveik 50 procentų buvo panaudota organizuojant atvirus viešųjų pirkimų konkursus:

- 2019 metais Skyrius inicijavo 13 pirkimų, iš jų 5 pirkimus, kuriuos atliko viešųjų pirkimų komisijos, iš jų 3 supaprastintus atvirus konkursus, 2 skelbiamas apklausas, 1 pirkimą per centrinę perkančiąją organizaciją, kiti pirkimai atlikti vykdant neskelbiamas apklausas;

- 2020 metais Skyrius inicijavo 12 pirkimų, iš jų 4 pirkimus, kuriuos atliko viešųjų pirkimų komisijos, iš jų 3 supaprastintus atvirus konkursus, 1 tarptautinį atvirą konkursą, kiti pirkimai atlikti vykdant neskelbiamas apklausas.

Analizuojamu laikotarpiu korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir (arba) kitokių tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia atsakomybė, Skyriaus veikloje nebuvo nustatyta.

Išsamiai reglamentuota Skyriaus veikla ir užtikrinta sprendimų vykdymo kontrolė sumažina korupcijos pasireiškimo tikimybę iki minimalios.

Parlamentarizmo istorinės atminties skyriaus veiklos įvertinimas

Parlamentarizmo istorinės atminties skyriaus (toliau šioje išvados dalyje – Skyrius) uždavinius, funkcijas, teises ir veiklos organizavimą nustato Seimo kanclerio 2019 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 400-IVK-111 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Parlamentarizmo istorinės atminties skyriaus nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Skyriaus nuostatai) patvirtinti Skyriaus nuostatai. Analizuojamu laikotarpiu Skyriaus nuostatai keisti nebuvo.

Skyriaus darbuotojų funkcijos yra nustatytos jų pareigybių aprašymuose ir kituose vidaus teisės aktuose, kuriuose išsamiai nustatytos atskirų rūšių veiklos procedūros.

Skyrius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Seimo statutu ir kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos nuostatais, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos reglamentu, kitais Lietuvos Respublikos Seimo valdybos priimtais teisės aktais, Seimo kanclerio įsakymais ir kitais teisės aktais.

Pagrindiniai Skyriaus uždaviniai: puoselėti Lietuvos valstybingumo, parlamentarizmo tradicijas ir demokratijos vertybes; padėti kurti Lietuvos Respublikos Seimo įvaizdį pristatant Lietuvos parlamentarizmo istoriją.

Šiems uždaviniams įgyvendinti Skyriui yra nustatytos atitinkamos funkcijos, iš kurių korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas bus atliekamas nagrinėjant, kaip Skyrius:

1) pagal kompetenciją kartu su kitais Seimo kanceliarijos padaliniais, valstybės institucijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis organizuoja Laisvės gynėjų, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo, Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienų bei su Lietuvos valstybingumu ir parlamentarizmo istorija susijusioms sukaktims atminti skirtus minėjimus;

2) inicijuoja ir rengia edukacinius renginius, konferencijas, apskritojo stalo diskusijas ir kitus renginius, susijusius su Lietuvos valstybingumu ir parlamentarizmo istorija ir padedančius ugdyti visuomenės pilietiškumą, tautinę savimonę įprasminant istorinę atmintį.

Pažymėtina, kad 2014 m. Seimo kanceliarijos Vidaus audito skyrius atliko Skyriaus (ankstesnis Skyriaus pavadinimas – Komunikacijos departamento Parlamentarizmo istorijos ir atminimo įamžinimo skyrius) veiklos vertinimą ir pateikė vidaus audito ataskaitą Nr. 401-AA-6 (2014), patvirtintą Seimo kanclerio 2015 m. sausio 26 d. įsakymu Nr.400-IVK-17 „Dėl vidaus audito rekomendacijų“. Skyriaus priemonių planas nuosekliai įgyvendintas.

Pagal kompetenciją kartu su kitais Seimo kanceliarijos padaliniais, valstybės institucijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis organizuoja Laisvės gynėjų, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo, Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienų bei su Lietuvos valstybingumu ir parlamentarizmo istorija susijusioms sukaktims atminti skirtus minėjimus.

Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. sausio 8 d. sprendimu Nr. SV-S-1523 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. balandžio 27 d. sprendimo Nr. SV-S-1497 „Dėl renginių Lietuvos Respublikos Seime organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ yra patvirtintas renginių Lietuvos Respublikos Seime organizavimo tvarkos aprašas. Skyrius, organizuodamas renginius, taip pat vadovaujasi Iškilmingų minėjimų Seime ir su jais susijusių renginių organizavimo tvarka, nustatoma Iškilmingų minėjimų Lietuvos Respublikos Seime reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. SV-S-1388 „Dėl Iškilmingų minėjimų Lietuvos Respublikos Seime reglamento patvirtinimo“, bei atsižvelgia į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2011 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu

Nr. SV-S-1277 „Dėl svarbiausių Lietuvos parlamentarizmo istorijos įvykių įamžinimo“ patvirtintus pasiūlymus.

Kiekvienais metais Skyrius, atsižvelgdamas į Skyriaus nuostatuose numatytas funkcijas ir Lietuvos valstybingumo ir parlamentarizmo datas, rengia išsamų konkrečių metų veiklos planą ir finansinę sąmatą, taip pat yra sudaromas 3–4 metų preliminarus (perspektyvinis) veiklos planas ir numatomas finansų poreikis šiam planui įgyvendinti.

2019 m. liepos 1 d. – 2020 m. sausio 1 d. laikotarpiu iškilmingų minėjimų nebuvo rengta. 2020 m. sausio 13 d. Skyrius organizavo Laisvės gynėjų dienos iškilmingą minėjimą, 2020 m. kovo 11 d. – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui skirtus renginius, 2020 m. gegužės 14–15 dienomis – Lietuvos Respublikos Steigiamojo Seimo 100-mečio paminėjimą, 2020 m. birželio 14 d. – Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienoms atminti renginius. Minėtų renginių programas patvirtino Seimo valdyba, tačiau šalyje paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dalis Skyriaus organizuotų renginių Seime neįvyko.

Iškilmingus minėjimus ar kitus svarbioms sukaktims skirtus renginius Skyrius organizuoja kartu su kitais Seimo kanceliarijos padaliniais ar kitomis institucijomis, t. y. įprastai Skyrius tik prisideda prie jų organizavimo kaip Seimo kanceliarijos struktūrinis padalinys pagal savo kompetenciją. Minėjimų programas ir sąmatas tvirtina Seimo valdyba. Sąmatas sudaro Veiklos administravimo departamentas.

Inicijuoja ir rengia edukacinius renginius, konferencijas, apskritojo stalo diskusijas ir kitus renginius, susijusius su Lietuvos valstybingumu ir parlamentarizmo istorija ir padedančius ugdyti visuomenės pilietiškumą, tautinę savimone, įprasminant istorinę atmintį.

Analizuojamu laikotarpiu Skyrius surengė 3 apskritojo stalo diskusijas: 2019 m. rugsėjo 18 d. – Lietuvos Tarybos pirmininko, Lietuvos valstybės Prezidento Antano Smetonos metams skirtą diskusiją „Atkurtos Lietuvos valstybės pradžia: valstybės institucijų kūrimasis 1918–1920 m.“, 2019 m. spalio 16 d. – 1949 m. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio deklaracijos 70-mečiui, 45-ųjų pabaltijiečių memorandumo 40-mečiui, 1989 m. Gotlando komunikato 30-mečiui skirtą diskusiją „Laisvės gynimas ginklu ir plunksna“, o 2019 m. lapkričio 27 d. – „Abiejų Tautų Respublikos parlamentarizmo sistema ir Lietuva 1569–1793 metais arba Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė ir bajoriškasis parlamentarizmas Abiejų Tautų Respublikoje 1569–1793 metais“; taip pat Skyrius 2019 m. lapkričio 21 d. dalyvavo rengiant Kauno miesto bendrojo ugdymo mokyklų 9–12 (gimnazijų I–IV) klasių mokinių viktoriną „Moderniojo parlamentarizmo ištakos Kaune“, o 2019 m. gruodžio 8 d. surengė Lietuvos gimnazijų II–IV klasių ir bendrojo ugdymo mokyklų 10–12 klasių mokiniams skirtą viktoriną „Teisė ir pareiga: Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai 1920–1940“.

Šioms diskusijoms ir viktorinoms organizuoti nebuvo reikalingi ir vykdomi viešieji pirkimai. Su renginiais susijusias išlaidas tvarkė Veiklos administravimo departamentas: parengė šių renginių kavos pertraukoms skirtų išlaidų sąmatas, skyrė suvenyrus dalyviams.

Skyrius, organizuodamas renginius, dėl jų pranešėjų nepriima vienašališkų sprendimų, o derina su Seimo Laisvės kovų komisija bei suinteresuotomis visuomeninėmis organizacijomis.

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir vidaus teisės aktų nustatyta tvarka atlikdamas Skyriui priskirtas funkcijas, susijusias su viešaisiais pirkimais, ir kontroliuodamas, kaip vykdomos Skyriaus inicijuotos sutartys, Skyrius nėra nustatęs kokių nors pažeidimų.

Skyriaus darbuotojų veikla ir darbuotojų sprendimų priėmimo vidaus kontrolės procedūros yra reglamentuotos Seimo kanclerio patvirtintais teisės aktais: Seimo kanclerio 2015 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 400-ĮVK-104 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintu Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašu (2020 m. birželio 10 d. redakcija); Seimo kanclerio 2010 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 400-ĮVK-135 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Seimo kanclerio 2015 m. gegužės 12 d. įsakymo Nr. 400-ĮVK-105 nauja redakcija) patvirtintomis Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tiek minėjimų, tiek ir kitų Skyriaus inicijuojamų ar organizuojamų renginių sąmatas dažniausiai parengia Veiklos administravimo departamentas, kuris pagal poreikį vykdo viešuosius pirkimus.

Išsamus Skyriaus veiklos, procedūrų reglamentavimas ir sprendimų kontrolės užtikrinimas sumažina korupcijos pasireiškimo tikimybę iki minimalios.

Išvados:

1. Seimo kanceliarijos veikla yra išsamiai reglamentuota įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, funkcijos išsamiai nurodytos jų pareigybių aprašymuose ir jų veiklą reglamentuojančiuose Seimo kanceliarijos vidaus teisės aktuose, tačiau yra tikslinga Skyriams pagal kompetenciją nuolat stebėti ir vertinti vidaus teisinio reglamentavimo proporcingumą, aktualumą ir jo poveikį Kanceliarijoje vykstančių procesų skaidrumui ir prireikus jį nuolat atnaujinti.

2. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimą Personalo skyriuje, Veiklos administravimo departamento Informacinių sistemų skyriuje, Parlamentarizmo istorinės atminties skyriuje, manytina, kad pagal Korupcijos prevencijos įstatyme pateiktus korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijus tikimybė šiuose skyriuose pasireikšti korupcijai yra minimali.

PASTABA: Komisijos narė Laura Lukoševičiūtė nedalyvavo vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybę Personalo skyriuje, kadangi yra šio skyriaus patarėja.

Finansų skyriaus vedėjas,
l. e. Seimo kanclerio pareigas

Marius Žiūkas